

Pepita Pardell, una de les pioneres del cinema d'animació

Jordi Riera Pujal.

7.12.2015

Pepita Pardell Terrade (1928) és una dona menuda, elegant, afable i ... sense pèls a la llengua. Ha dedicat la seva llarga vida a allò que la fascina d'ençà que va veure al cinema la *Blancaneu* de **Walt Disney**, donar moviment als dibuixos. Posseïdora d'una mirada introspectiva intensa, a la seva memòria guarda records de tot el que ha tingut de batallar, en un món fet a la mida dels homes, per poder salvaguardar les seves opinions i la seva independència professional. La Pepita és una dona que prové d'un substrat social popular. El seu pensament sensible i ple de sentit comú, el sap utilitzar per retratar perfectament la misèria, la carrincloneria, les bestieses i les incongruències del món franquista que li va tocar patir.

Entrevista. Testimonial. Abril 2015. Pepita Pardell i Jordi Riera

Els ulls de la Pepita s'omplen d'energia i de vida quan parla dels seus acetats, del seu plomí, de la "truca"... Se li nota que ha gaudit molt fent totes les feines relacionades amb l'animació (colorista, fondista, dibuixant, intercaladora, animadora...). Dels acetats encara recorda quan en els primers temps feien servir unes radiografies que rentaven una vegada i una altra per la manca de matèries primeres que patien.

Fa una mica més de setanta anys, una joveneta anomenada Pepita Pardell entrava a treballar a uns estudis d'animació situats al barri de Vallcarca de Barcelona, Balet y Blay. La noia ho havia passat molt magre durant la Guerra Civil, però al febrer de 1944 amb gairebé 16 anys complia un dels seus somnis, entrar en el món de l'animació. Arturo Moreno era el director del projecte de fer un llargmetratge de dibuixos animats, el primer en color que es feia a Europa. De l'estudi, recorda el bon ambient tant entre el jovent que hi dibuixava, com en els que dirigien la part artística, la immensa majoria d'ells formaven part de la majoria silenciada que havia perdut la guerra. En l'edifici de Balet y Blay s'hi passava molt de fred a l'hivern. Fred que també es notava en el distanciament que existia entre treballadors i productors. José Maria Blay era falangista i alguns càrrecs administratius de l'empresa també. Amb les seves camises blaves, quan venien d'algun acte oficial, i amb els seus gestos de superioritat els hi recordaven constantment que ells havien guanyat la guerra.

Pepita Pardell, 1944

Quan varen acabar *Garbancito de la Mancha* (1945), els van acomiadar a tots. Un temps després tornaren a contractar l'equip per la següent pel·lícula d'animació *Alegres Vacaciones* (1948). D'aquell temps recorda un estrany incendi a l'estudi, que va cremar tot el que s'havia rodat fins llavors i que va provocar que s'hagués de fer tot de nou. Amb el fracàs comercial de *Sueños de Tay-pi* (1951) va finalitzar l'etapa de producció de cinema d'animació a Balet y Blay.

Gràcies a Rosa Galcerán (1917-2015), una altra de les grans pioneres del cinema d'animació a Catalunya, va aconseguir feina dibuixant quaderns apaïrats per l'editorial Toray. De l'any 1951 fins al 1961 va fer contes de fades i historietes

romàntiques per a joves. Era un treball que feia a casa, que li va donar molta soltura en el dibuix, però que va acabar avorrint. Els arguments repetitius i carrinclons de les historietes no donàvem cap marge a la creativitat.

L'any 1962, *Buch y San Juan*, uns vells coneguts de l'època de Balet y Blay, la van rescatar per tornar a fer el que realment li agradava, animar dibuixos. L'estudi *Buch-San Juan*, estava especialitzat a realitzar curts publicitaris per la televisió, una indústria en expansió llavors. Allà, la Pepita treballava el caràcter i la intenció del personatge i com fer-lo moure per les diverses escenes. Era un treball minuciós, en el qual tenia mot bona connexió amb el director de l'estudi, en Buch. El seu objectiu era, junt amb la resta d'equip, aconseguir personatges plens de vida.

L'any 1964, la productora va fer fallida. Els aires de grandesa de San Juan van ensorrar l'empresa. Per sort, els treballadors i amb en Manuel Martínez Buch (1930-1978), com a director, varen poder continuar en un altre estudi. Amb ell i dins la productora Publiviación, s'hi va estar fins a l'octubre de 1972. En aquesta data,

A principis de l'any 1973, es va posar en contacte amb ella Robert Balser, el director d'animació de *Yellow Submarine* (1968). En una entrevista li va proposar de treballar per ell des de casa. Balser era el propietari de Pegbar Productions, un estudi de dibuixos animats situat a la Travessera de les Corts. L'edifici havia estat abans la seu dels estudis Moro, que ja no existien. En els deu anys que va estar amb ell, va

participar en diverses produccions pels Estats Units i el Regne Unit. Amb productores associades com Estudios Filman o la de Bill Meléndez, a Pegbar dibuixa per series americanes com la de Charlie Brown, o dona color al llargmetratge *The Lion, the Witch & the Wardrobe* (*Cròniques de Narnia*) que va obtenir un premi als EMI Awards de 1979 als Estats Units.

Dins de Pegbar, dissenya i anima un curtmetratge de dotze minuts de la sèrie *Fábulas de Europa*, un conte amb estil romàntic titulat *La Doncella Guerrera* (1975). Crea els personatges, fa els fons i dissenya totalment els layouts. Ho treballa en un estil inspirat en els quadres i tapissos de Goya i en l'art dels retaules gòtics. La pel·lícula dirigida per Julio Taltavull, ha estat restaurada recentment per la Filmoteca de Catalunya. En aquells anys la feina a la productora ho compaginava amb un treball d'agència fent còmics infantils per Alemanya.

L'any 1985, la feina baixa i deixa Pegbar. Durant un any dibuixa per un estudi de Madrid, des de casa, fins que entra a treballar als estudis d'animació Equip de Jordi Amorós i Víctor Luna. A Equip alternaven els espots publicitaris de 15 a 30 segons, amb productes com la sèrie per a Televisió Espanyola *Mofli el último Koala* (1986). El llargmetratge *Despertaferro*, els va donar molta feina i uns bons resultats artístics però

molt magres econòmicament en relació a la gran inversió que havia suposat la realització de la pel·lícula.

El mal estat financer de l'empresa obliga Jordi Amorós a fundar una nova empresa, *Cine Nic*, dedicar-se només a la publicitat i traslladar l'estudi a Esplugues. Un any després (1993), la Pepita es jubila. Des de llavors i fins fa molt poc, s'ha dedicat a passejar per la natura, dibuixar i pintar. Actualment ha reduït una mica la seva activitat diària, però encara no fa un mes se la va poder veure en una taula rodona sobre el món dels dibuixos animats al Centre El Coll de Barcelona.

Pepita Pardell ha traspasat el seu saber a diverses generacions d'animadors. Dos noms fonamentals dins la història de l'animació catalana, la consideren la seva mestra. L'Àngel Garcia (1923), el dibuixant de El Prat de Llobregat, és un d'ells. Amb el director del llargmetratge d'animació *Peraustrínia 2004 (1990)* es varen conèixer a Balet y Blay. Amb en Jordi Amorós (1945), conegut amb el món del còmic com a Ja, i director de *Despertaferro (1990)*, van coincidir a l'estudi de Buch. Tots dos realitzadors han lloat en públic el seu mestratge en l'art de l'animació.

Els comissaris de l'exposició *Garbancito de la Mancha. 70 anys del primer llargmetratge europeu d'animació en color* que es pot visitar fins al 24 de gener del 2016 al Museu de Cinema de Girona, vàrem entrevistar a Pepita Pardell per el *Testimonial* de la mostra. Podeu veure el vídeo aquí: <https://www.youtube.com/watch?v=mfp1vNiFqww&feature=youtu.be>

